

Hver anden dansker mellem 21 og 29 år stemte ikke ved det seneste kommunalvalg. Mange unge mangler demokratisk selvtillid og føler sig overset i et folkestyre, der er stadig mere gråhåret og tyndt i toppen.

Mange unge fatter ikke, hvad 18-årige Viggo har gang i

Viggo Søbjerg (V) går i 2.G på Frederiksværk Gymnasium og er en af Danmarks yngste kandidater på stemmesedlen til kommunalvalget 18. november. Foto: Miriam Dalsgaard

KOMMUNALVALG

1. SEPTEMBER 2025, 21.09

LYT TIL ARTIKLEN Læst op af Jakob Sorgenfri Kjær

09:57

JAKOB SORGENFRI KJÆR
Journalist

Viggo Søbjerg er lidt af en sjældenhed. Ikke fordi han går i 2.G, ej heller fordi han fyldte 18 år i april og nu kan stemme til et valg for første gang. Nej, Viggo Søbjerg er en særegen art, fordi han som ungt menneske er interesseret i politik og endda engageret i lokalpolitik.

Til kommunal- og regionsrådsvalget 18. november optræder han som nummer fem på listen over Venstres kandidater i Halsnæs Kommune i Nordsjælland.

»Den næst yngste kandidat i mit parti er på mine forældres alder. Socialdemokraterne har en kandidat, der er 20, men ellers er der vist ingen under 30 på stemmesedlen i vores kommune«, siger Viggo Søbjerg.

Mange jævnaldrende møder hans politiske engagement med undren. Han oplever, at de føler sig fremmedgjorte over for politik og den demokratiske

debat. At de føler, at nogle få magtfulde mennesker træffer nogle beslutninger, som ikke har noget med deres hverdag at gøre.

»Det er tydeligt, når jeg er på uddannelse, på job og ude i politiske forsamlinger, at den demokratiske dannelse blandt unge er dalende. På gymnasiet støder jeg ofte ind i nogle, som ikke ved, hvad et byråd er.

Mange har en opfattelse af, at Danmark bare er styret af Mette Frederiksen. Det er klart, at man ikke har samme indsigt som sådan en som mig. Men der er sket et skred. De har ikke tillid, ikke tid, eller også gider de ikke, fordi de synes, det er kedeligt«, siger den 18-årige byråds kandidat.

Blot hver anden stemte

Tallene taler deres eget tydelige sprog. I 1960 havde hans parti 193.000 medlemmer, i dag har Venstre 21.300 betalende støtter – godt halvt så mange som for ti år siden. Tilsvarende er medlemskartoteket i landets største parti, Socialdemokratiet, svundet ind til 28.000 i dag fra 259.000 i 1960.

I 1960 var cirka 25 procent af befolkningen medlem af et politisk parti. Ved årtusindskiftet var det faldet til fem procent, og i dag er andelen nede på to procent, lyder det i bogen **'Det danske demokratis udfordringer'** fra Magtudredningen 2,0.

Især blandt unge er det politiske engagement udfordret. Tal fra Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF) viser, at blandt danskere over 30 år har 88 procent i sinde at gå ned og stemme til valget 18. november. Blandt de 18-30-årige er det blot 79 procent.

Et er tanke, andet er handling. Ved det seneste kommunalvalg i 2021 lød befolkningens valgdeltagelse på 67,2 procent. Blandt de 21-29-årige gik kun 53 procent ned og satte et kryds.

De 18-årige gik faktisk i stor stil (70,6 procent) ned for at stemme, men i de efterfølgende aldersgrupper sås et brat fald. »Mange unge flytter hjemmefra

Viggo Søbjerg (V) opfordrer befolkningen til at stemme på unge kandidater for at understøtte fremtidens politikere og politiske løsninger, der også holder i fremtiden. Foto: Miriam Dalsgaard

Den næstnyeste kandidat i mit parti er på mine forældres alder

Viggo Søbjerg, V-kandidat

og bliver ikke længere påvirket af deres forældre til at stemme«, lyder det i **analysen** fra valgforsker Kasper Møller Hansen.

Hvert år gennemfører DUF en **demokratianalyse**, der undersøger unges tillid til og engagement i folkestyret. For tredje år i træk viser den, at over halvdelen af de 16-25-årige har en såkaldt lav demokratisk selvtillid. Rubriceringen laves på baggrund af deres svar på, om de kan forstå politiske sager, om de føler, de har noget at bidrage med i en politisk diskussion eller har politiske holdninger, som er værd for andre at lytte til.

FAKTA

Så mange stemte

Ved kommunal- og regionsrådsvalget i 2021 faldt valgdeltagelsen for anden gang i træk, nu med 3,6 procentpoint til 67,2 pct. Snittet siden 1970 er 70,1 pct.

FOLD UD

Samtidig viser undersøgelsen, at unge, der er medlem af en forening, oftere deltager i politiske aktiviteter, i højere grad har i sinde at stemme samt generelt har en højere demokratisk selvtillid end dem, der ikke tager del i foreningsliv.

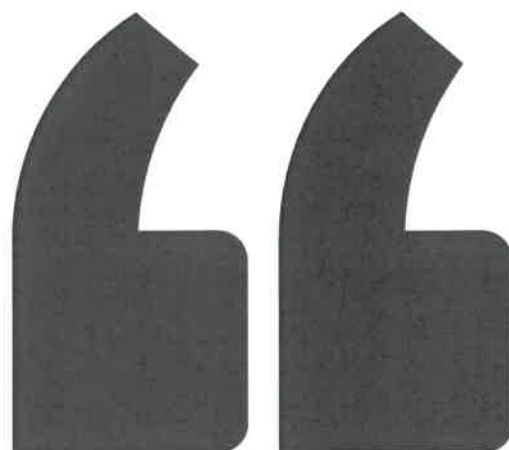
Bliver ikke taget alvorligt

Onsdag og torsdag afholdes for tiende gang Ungdommens Folkemøde, hvor 90 organisationer og op mod 30.000 unge vil samles til demokratifestival i Valbyparken i København. Sigtet er at styrke de demokratiske relationer på tværs af samfundet, og som et nyt indslag er der lavet et nyt område, 'Ung Politik', der skal give de deltagende unge en megafon for drømme, ønsker og inddragelse op til valget i november.

Bag arrangementet står den erhvervsdrivende fond Ungdomsbureauet og mere end 400 unge frivillige.

Direktør i Ungdomsbureauet, Camilla Gregersen, glæder sig over, at næsten alle landets partiledere har meldt deres ankomst. En oprigtig interesse for at lytte til unge og involvere dem i politikudvikling er nemlig helt afgørende for at modgå de triste tendenser til apati i den yngre generation.

»Mange oplever ikke at blive taget alvorligt af 'de voksne', viser også vores undersøgelser. Derfor slår vi et slag for at inddrage de unge, så de helt tidligt oplever, at deres engagement faktisk betyder noget. Hvis ikke unge tager del i

Mange oplever ikke at blive taget alvorligt af 'de voksne'

**Camilla Gregersen,
Ungdomsbureauet**

debatten og føler, deres stemme nytter noget, så risikerer vi at afmontere hele fødekæden til demokratiet«, siger Camilla Gregersen.

Hun peger på, at mange dagsordener opleves som uvedkommende for den yngre generation, ligesom at formerne i den offentlige debat ikke i tilstrækkelig grad afspejler unges mangfoldighed.

Ved det seneste valg til byråd og regionsråd var det kun 53 procent af de 21-29-årige, der gik i stemmeboksen. Foto: Miriam Dalsgaard

I DUF's undersøgelse er de 18-30-årige blevet spurgt om, hvad der skal til for at øge deres engagement i det forestående valg. De fleste savner konkrete eksempler på, hvordan kommunal- og regionalpolitik påvirker deres hverdag. Derudover efterlyses der mere nyhedsdækning af lokalpolitik i medierne, mere information på sociale medieplatforme samt mere undervisning om lokalpolitik i skolen.

Både forskere fra Magtudredningen 2.0 og Camilla Gregersen peger på, at løsningen på den tiltagende apati formentlig ikke ligger i det traditionelle partiapparat, og at vi derfor som samfund skal udvikle nye måder at engagere borgerne i politik på.

»At melde sig ind i et parti eller ungdomsparti favner bestemt ikke alle, måske fordi de ikke føler, de passer ind i rammerne eller en defineret politik. At være engageret i samfundet er også at være aktiv på alle mulige andre måder og føle sig taget alvorligt. Derfor arbejder vi for, at alle former for engagement skal støttes, og at unge inddrages i beslutningerne«, siger Gregersen.

Unge er en minoritet

I 1950 var gennemsnitsalderen i Danmark 31 år, mens den i 2025 lyder på 42,6 år, viser tal fra Danmarks Statistik.

I 2030 vil en tredjedel af befolkningen være over 60 år, mens kun en femtedel af befolkningen vil være under 35.

I DUF's demokratianalyse giver 50 procent af de unge vælgere udtryk for, at det er en prioritet for dem, at en kandidat er under 30 år. Anderledes forholder det sig med den resterende del af vælgerne, hvor kun få tillægger det en værdi, at en kandidat er ung.

Venstres Viggo Søbjerg kan i høj grad mærke det, han betegner som aldersdiskrimination i politik.

Selv har han lige lavet en partipolitisk U-vending: Efter folketingsvalget skiftede han i utilfredshed med daværende partiformand Jakob Ellemann-Jensen til Danmarksdemokraterne, men for tre uger siden skiftede han tilbage til Venstre.

Viggo Søbjerg bydes her velkommen tilbage i Venstre af partiets borgmesterkandidat i Halsnæs, Michael Thomsen. Foto: Pressefoto

En af grundene var, at han ofte følte sig vurderet på sin alder og ikke sine kvalifikationer.

»Der er lidt en modstand mod unge mennesker i de etablerede partier. Man giver dem ikke plads eller sætter dem højt nok op på kandidatlisterne. Jeg har erkendt fra starten, at jeg ikke har livserfaring som de ældre kandidater, til gengæld er jeg måske bedre til at lytte«, siger Viggo Søbjerg.

Aldersdiskriminationen oplever han også på de sociale medier, hvor han efter at have udtrykt sin politiske holdning flere gange er blevet mødt af hån, spot og sågar trusler. Bredsiderne kommer typisk fra den ældre generation.

Den 18-årige førstegangsvælger, partihopper og kandidat opfordrer befolkningen til at stemme på en yngre kandidat, hvis vi skal modgå tendenserne til demokratisk fremmedgørelse.

»Som vælger skal man turde stemme på en kandidat, der ikke ligner en garvet politiker. Hvis man vil have unge til at engagere sig mere, skal man turde stemme på dem, der er, så unge kan begynde at føle sig repræsenteret. Det handler om at sikre dygtige politiske stemmer i fremtiden og om at fremme politik, som er holdbar i fremtiden«, siger Viggo Søbjerg.

Modsat af, hvad man kunne tro, ser unge faktisk mere optimistisk på fremtiden end ældre.

Tal fra INVI - Institut for vilde problemer – viser, at 85 procent af danskerne over 35 år ikke tror på, at vores samfund er bedre om 10 år.

Blandt de unge er det samme tal kun 75 procent.